

SPRAWOZDANIE

z realizacji w 2019 roku

**„ Gminnego Programu Wspierania Rodziny
dla Gminy Miasta Lipna na lata 2019 – 2023 ”**

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt.1 wyżej cytowanej ustawy do zadań gminy należy realizacja gminnych programów .

W związku z tym Uchwałą z dnia 6 lutego 2019 r. Nr V/19/2019 został przyjęty do realizacji „ Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miasta Lipna na lata 2019 - 2021”, którego głównym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dla dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Zadania tego Programu koncentrują się nie tylko na dziecku, ale całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostaje poza biologiczną rodziną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Rodzina to najważniejsze środowisko w życiu każdego człowieka, które kształtuje osobowość, system wartości i styl życia. Ważną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami . W przypadku dezorganizacji życia rodziny nie jest ona w stanie realizować podstawowych zadań ,łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

W 2019 roku rodziny wymagające wsparcia mogły skorzystać z takiej pomocy, współpracując z asystentem rodziny, zatrudnionym w Ośrodku na pełen etat w ramach umowy o pracę (stanowisko dofinansowywane jest z „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2019 ”).

Wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ponadto powodami trudnej sytuacji życiowej rodzin wspieranych pomocą asystenta są: ubóstwo, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, alkoholizm, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność.

W 2019 roku opieką asystenta rodziny objętych było 13 rodzin (8 rodzin niepełnych, 5 rodzin pełnych) , w tym : 16 osób dorosłych i 40 dzieci. Sąd Rejonowy w Lipnie w 2019 roku zobowiązał 9 rodzin do współpracy z asystentem rodziny. W grupie rodzin współpracujących z asystentem rodziny 11 osób – to osoby bezrobotne.

W rodzinach objętych wsparciem występują dysfunkcje ;

- opiekuńczo-wychowawcze,
- w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz
- nieumiejętnego gospodarowania budżetem.

W rodzinach objętych asystą prowadzone były następujące działania :

1. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego :

- instruktaż prawidłowego sprzątania mieszkania (sporządzenie stałych czynności utrzymujących porządek w mieszkaniu – podział obowiązków na członków rodziny), dbanie o właściwy wizerunek warunków mieszkaniowych ;
- trening kulinarny (piramida żywieniowa, zasady zdrowego żywienia),
- trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie (edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej i higieny, zasady pielęgnacji dzieci),
- edukacja w zakresie zachowania higieny (zasady przestrzegania higieny, czynności higieny, choroby związane z zaniedbaniem higieny osobistej), przestrzegania właściwych godzin kładzenia dzieci spać,
- edukacja w zakresie gospodarowania budżetem (analiza dochodów i wydatków, planowanie i monitorowanie wydatków, nabywanie umiejętności racjonalnego wydatkowania),
- edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody, prądu, gazu, itp., założenie organizera porządkującego dokumentację),
- wykorzystywanie swoich możliwości, umiejętności i uprawnień w celu pozyskania dodatkowych dochodów,
- pomoc w załatwieniu spraw urzędowych,
- tworzenie regulaminu prawidłowego zachowania w domu,
- zasady związane z prawidłowym zachowaniem wobec rodzeństwa i rodziców;

2. udzielenie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych :

- podczas pracy z rodziną zbierane są informacje o jej sytuacji rodzinnej, środowisku wychowawczym, problemach i dotychczasowych próbach ich rozwiązania. Na tej podstawie sporządzane są indywidualne plany pracy z rodziną obejmujące m.in. wskazania dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie finansowe.

3. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych :

- poprawa wzajemnej komunikacji w relacji rodzic-dziecko (rozmowy o prawidłowym komunikowaniu się, wyrażaniu uczuć i wzajemnych potrzeb),

- trening psycho-edukacyjny (radzenie sobie ze stresem, zniechęceniem, lękiem, bezsilnością i własnymi emocjami),
- trening asertywności i budowania poczucia własnej wartości (zachowania asertywne w sytuacji prezentowania własnej opinii oraz reakcji na krytykę i atak),
- praca nad usprawnieniem porozumiewania się w drodze dialogu, którego efektem będzie nabycie prawidłowych nawyków w zakresie mówienia i słuchania (rozmowy edukacyjne dot. używania odpowiedniego słownictwa adekwatnego do wieku i sytuacji),
- wsparcie psychologiczne dla rodziców i dzieci (informowanie o możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy psychologicznej oferowanej przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Lipnie, PCPR w Lipnie).

4. udzielenie pomocy rodzinom w postaci :

- konsultacji prawnych,
- pomocy w formułowaniu pozwów o alimenty.

5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi :

- działania na rzecz reintegracji rodziny (edukacja w zakresie wspólnego spędzania czasu przez rodziny, wspólnego uczestnictwa w świętach rodzinnych),
- poprawa relacji rodzic-dziecko (nauczanie o rolach w rodzinie – co należy do roli matki, ojca, dziecka, itp., rodzaje postaw rodzicielskich i konsekwencje ich stosowania ujawniające się w zachowaniu dziecka),
- podtrzymanie i zacieśnienie więzów rodzinnych (utrzymywanie kontaktu z bliższą i dalszą rodziną, wspólne spędzanie czasu – gry i zabawy, spacer, itp.),
- wdrażanie metod nagradzania i karania,
- motywowanie do aktywnego uczestniczenia w życiu szkolnym dziecka, utrzymywanie systemowego kontaktu ze szkołą dziecka,
- kontakt z kuratorem, pedagogiem, wychowawcą klasy, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, lekarzem, Policją.

W 2019 roku 7 rodzin współpracujących z asystentem rodziny objętych było nadzorem kuratora rodzinnego.

6. wspieranie aktywności społecznej rodzin :

Zachęcanie, motywowanie do czynnego udziału w życiu społeczności lokalnej, np.:

- informowanie o możliwościach i ofercie wypoczynku podczas wakacji, ferii zimowych
- udziału w wydarzeniach szkolnych (rozpoczęciu roku szkolnego, pasowaniu na ucznia, inscenizacjach, choinkach, kiermaszach itp.)

7. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych dzieci i rodziców :

- edukacja w zakresie poprawy zdrowia (udzielanie informacji o potrzebie chodzenia do stomatologa, okulisty, dermatologa), mobilizowanie do naprawy zaniechanych kontroli lekarskich;

8. motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych :

- diagnoza predyspozycji zawodowych,
- informowanie o odbywających się kursach zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy,
- motywowanie do utrzymania aktywnego kontaktu z PUP;

9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej :

- informowanie o sposobach poszukiwania pracy,
- nauka pisania CV, listu motywacyjnego, życiorysu,
- zasady autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
- motywowanie do utrzymywania pracy poprzez rozmowy wspierające;

Działania, które były podejmowane na rzecz rodziny prowadziły do pozytywnych zmian. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, został stworzony indywidualny plan pracy, który był realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania.

W roku sprawozdawczym zrealizowano zgłaszane potrzeby i działania na rzecz rodzin, tj : 8 rodzin brało czynny udział w projekcie „Rodzina w centrum” realizowany przez PCPR w Lipnie, korzystało z następujących form wsparcia:

- specjalistyczne poradnictwo rodzinne – pedagogiczne – 7 rodzin ,
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne - psychologiczne- 5 rodzin ,
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne - psychiatryczne – 1 rodzina ,
- czworo dzieci uczęszcza do przedszkola ,
- prace społeczno-użyteczne podjęła -1 osoba ,

- 2 rodziny uczestniczą w Lokalnym Punkcie Pomocy Pokrzywdzonym Prześstępstwem (wsparcie psychologiczne - 1 osoba, wsparcie prawne -1 osoba),
- 3 dzieci otrzymało wsparcie psychologiczne,
- rodziny otrzymały bony żywnościowe,
- 11 dzieci uczęszcza do świetlic środowiskowych przy szkołach podstawowych
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Lipnie wydała 2 opinie określające indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne dziecka,
- 3 dzieci korzysta ze wsparcia w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym - wczesne wspomaganie rozwoju.

Asystent rodziny na bieżąco przekazywał rodzinom : odzież, obuwie, sprzęty gospodarstwa domowego, meble, które pozyskiwał od osób prywatnych.

Dla osiągnięcia lepszych efektów utrzymywany był stały kontakt z placówkami współpracującymi: pracownikami socjalnymi, dzielnicowymi, koordynatorem pieczy zastępczej, z wychowawcami placówek opiekuńczo-wychowawczych, placówkami służby zdrowia, jak również placówkami dydaktycznymi na terenie Gminy Miasta Lipna. Nawiązano kontakt z pedagogami szkolnymi oraz nauczycielami w celu uzyskania jak najbardziej kompletnej wiedzy na temat dzieci, pochodzących z rodzin, z którymi współpracuje asystent rodziny. Prowadzona jest systematyczna współpraca z kuratorami sądowymi. Asystent rodziny ponadto uczestniczył w grupach roboczych działających przy Miejskim Zespole Interdyscyplinarnym d/s przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dla podtrzymania efektów, które udało się wypracować z rodzinami konieczna jest stała kontrola, a także wsparcie ze strony asystenta w stosunku do rodzin. Ważnym elementem jest kontynuowanie działań asystenta rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym Ośrodka.

Podsumowanie

Asystent rodziny w okresie sprawozdawczym podnosił swoje kwalifikacje i umiejętności korzystając z różnorodnych szkoleń, kursów. W 2019 roku , jak corocznie uczestniczył w Ogólnopolskim Zlocie Asystentów Rodziny, gdzie mógł wymieniać doświadczenia związane z funkcją Asystenta rodziny.

Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymywane wsparcie, chęć wprowadzenia w życie zmian.

Objęcie rodzin wsparciem asystenta nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie pełnej zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji rodzicielskiej i opiekuńczo-wychowawczej, ale nawet niewielkie zmiany dają nadzieję na poprawę sytuacji życiowej w tych rodzinach. Praca z tymi rodzinami winna być systematyczna i planowa, oparta na gotowości wszystkich członków rodziny do współpracy z asystentem rodziny i innymi służbami wspierającymi rodzinę